

Iedereen zijn eigen kleur

Op weg met verhalen - 2022- extra lessen onderbouw

onderbouw

Myrthe Kelder

Een les bij het prentenboek *Iedereen zijn eigen kleur*, waarin leerlingen op een speelse manier het plezier van een kleurrijke wereld en samenleving ervaren.

Olifant is groot en sterk en slim. Maar op een dag hoort hij dat zijn vrienden grapjes maken over zijn grijze kleur. Hij is heel verdrietig, maar dan gebeurt er iets waardoor hij beseft dat de dieren veel meer in hem zien dan die grijze kleur én dat geen enkele kleur in de jungle zonder de ander kan. Want al die verschillen, geven kleur aan de wereld. Een les waarin het ervaren van de schoonheid en de kracht van diversiteit centraal staat: anders durven en mogen zijn, van binnen en van buiten. Een les die uitnodigt om verder te kijken dan de buitenkant, en meer te zien dan alleen je eigen kleur. Want iedere kleur heeft zijn eigen glans!

Doelstelling

De leerlingen ervaren de kracht van een wereld vol verschillen en vol kleuren

De leerlingen koppelen het plezier van kleurrijkheid aan de diversiteit in huidskleuren die mensen hebben

De leerlingen denken na over hoe je kunt omgaan met 'anders zijn' en oefenen in verder kijken dan iemands buitenkant.

Iedereen zijn eigen kleur

Benodigheden

- prentenboek *Iedereen zijn eigen kleur* (zie bij Prentenboeken)
- grijze doek, bij voorkeur suède of zijde
- grijze (knuffel)olifant (eventueel)
- kleurpotloden in de kleuren grijs, groen, oranje, geel, blauw, roze, wit en rood. En kleurpotloden in alle huidskleuren (dus van wit, tot zalmroze, tot lichtgeel, tot lichtbruin, donkerbruin etc.)
- groot vel papier/rol behang
- klankschaal (eventueel)

Voor de verwerking:

- zwarte en witte verf, kwasten, papier

Voor de herhaling:

- gekleurde sjaaltjes of lappen stof (om mee te dansen)

De eerste stap

Lied en ritueel

Zing samen het lied 'We gaan op weg'

www.zinvolleronderwijs.nl

Bij deze les past het ritueel van de zijden doek met alle kleuren van de regenboog: net zo kleurrijk als de dieren en de planten in de jungle waar olifant woont.

Zwaai met de regenboogdoek.

Laat het doek naar beneden dwarrelen.

Zeg: Dag doek met je mooie kleurenboog.
Soms zie ik jou, wolkenhoog.
Het laat me denken over mij,
over God of wie ben jij?

Laat de regenboogdoek nog even in het midden van de kring liggen en kijk ernaar...

Op weg

Laat de leerlingen de regenboogdoek goed bekijken.

Vraag:

- Wat maakt deze doek bijzonder?
- Zijn de kleuren belangrijk? Waarom?
- Welke kleur vind je het mooist?
- Zou je de doek nog net zo mooi vinden als hij één kleur had? Waarom wel of niet? Wat zou er dan anders zijn?

Haal vervolgens nog een doek tevoorschijn uit de rituelenkist. Ditmaal een grijs doek.

Zwaai met de grijze doek (bij voorkeur verschillende tinten grijs, of een zijden of suède doek, zodat de tint grijs verandert door hoe het licht erop valt). Laat het doek naar beneden dwarrelen, zodat hij terecht komt naast de regenboogdoek.

Zeg: Dag doek met je met je mooie grijze gloed
Je bent zwart en wit tegelijk,
En laat me denken
over alles met een grijze tint,
En hoe prachtig ik alles met die kleur
eigenlijk vind!

Laat de leerlingen ook het grijze doek goed bekijken.

Vraag:

- Wat maakt dit doek bijzonder?
- Waarom is dit doek 'zwart en wit tegelijk'?
- Vind je grijs een mooie of een bijzondere kleur? Waarom wel of niet?
- Wat heeft er allemaal een grijze kleur?

Wanneer leerlingen vertellen dat een olifant een grijze kleur heeft, haal je het boek *Iedereen zijn eigen kleur* tevoorschijn. Leg deze op de twee doeken neer. Lees de titel voor en laat de leerlingen kijken naar de voorkant van het boek.

- Waar zou het verhaal van vandaag over gaan?

Wanneer je een grijze (knuffel)olifant mee hebt genomen, leg deze dan op de twee doeken neer. Vertel dat het verhaal inderdaad gaat over een grijze olifant. Een grijze olifant in een groot bos vol kleuren! Luister maar...

Kern

Lees het prentenboek *Iedereen zijn eigen kleur* voor.

Wanneer je voorleest over de kleuren van de dieren, leg dan voor elk dier een kleurpotlood in die kleur voor je neer op de grond, zodat alle leerlingen de kleuren kunnen zien. Begin bij olifant: grijs. Daarna volgen groen, oranje, geel, blauw, roze, wit en rood.

Stop even met voorlezen als de andere dieren grappen maken over olifant, na de zin 'Iedereen barst in lachen uit...'

Iedereen zijn eigen kleur

Leg het grijze kleurpotlood op een afstandje neer van de andere kleuren, om de afstand die er is ontstaan tussen de dieren duidelijk te maken.

Stel (een aantal van) onderstaande vragen aan de leerlingen:

- Waarover maken de andere dieren grappen?
- Vind jij de grapjes leuk?
- Zou je de grapjes leuk vinden als je één van de 'andere dieren' (kameleon of leeuw) was?
- Zou je de grapjes leuk vinden als je olifant was?
- Hoe zou olifant zich nu voelen, denk je?
- Zou jij grijs willen zijn?

Lees verder in het verhaal. Stop na de zin: 'Olifant kijkt verbaasd om zich heen...'

Stel (een aantal van) onderstaande vragen:

- Hoe komt het dat iedereen grijs is? En wat vind je daarvan?
- Hoe zou jij het vinden om grijs te zijn?
- Waarom willen de dieren niet grijs zijn?
- Zou jij de andere dieren helpen, als je olifant was? Waarom wel of niet?
- Wat kan olifant doen, of wat gaat olifant doen denk je?!

Lees het verhaal uit.

Leg na het voorlezen van de laatste zinnen het grijze kleurpotlood weer tussen de andere kleuren in. Pak de grijze (knuffel) olifant erbij en stel na het lezen van het verhaal nogmaals de vraag:

- Zou jij, net als olifant, grijs willen zijn?

Laat de leerlingen – als ze daar nu behoefte aan hebben – even in beweging komen: dans met de twee doeken (regenboog en grijs) op (het refrein van) de muziek: 'Alle kleuren (van de regenboog)' (zie Beeld- en digtips). Als de leerlingen willen mogen ze meezingen!

Leg na de dans beide doeken ver uit elkaar neer, dus bijvoorbeeld in een hoek of aan weerszijden van de kring. Zorg voor ruimte (zonder tafels of stoelen) tussen de doeken. Alle leerlingen gaan in het midden, tussen de twee doeken in staan. Ze mogen straks gaan dansen, lopen of huppelen naar het doek dat past bij het antwoord dat zij geven op de vragen die jij stelt. Na elke vraag gaan ze terug naar de 'startpositie' in het midden. Hiervoor kan je bijvoorbeeld de klankschaal gebruiken: elke keer als jij daarop slaat, mogen de leerlingen in beweging komen.

1. Olifant is het gelukkigst als hij – grijs of regenboogkleuren – mag zijn!
2. Ik vond de jungle het mooiste toen hij - grijs of regenboogkleuren - was!
3.

Verzamel jullie weer rondom de kleurpotloden. Laat je ogen een kort moment rustig over de verschillende kleuren heen gaan. Raak de kleuren één voor één even aan met je vingers, om de aandacht erop te vestigen.

Vertel:

Ook in de wereld waarin we leven hebben dieren, planten en mensen allemaal hun eigen kleur. Dat maakt de wereld juist zo mooi! Voor olifant was het helemaal niet fijn dat zijn kleur er niet mocht zijn. Dat maakte hem verdrietig. Gelukkig zagen de andere dieren aan het einde van het verhaal dat ook zijn grijze kleur het kleurenpalet van de jungle compleet maakt! En ze zagen alle mooie dingen die olifant óók nog is, behalve zijn kleur. Bijvoorbeeld slim en aardig. Soms moet je verder kijken dan alleen iemands kleur of buitenkant...

Leg vervolgens – naast de 'regenboogkleuren' – potloden in alle soorten 'huidskleuren' naast elkaar neer (dus van wit, tot zalmroze, tot lichtgeel, tot lichtbruin, donkerbruin etc.). Vertel:

Naast de kleuren van de dieren, heb ik nu nog meer kleuren neergelegd. Al deze kleuren zijn allemaal verschillende 'huidskleuren' van mensen die op deze wereld leven.' Laat eventueel de poster (zie bijlage – geprint of op digibord) zien. 'Geen van deze kleuren is mooier of beter dan een andere kleur. Het is, net als in de jungle, juist zo mooi omdat ze allemaal naast en door elkaar heen bestaan. Want zo zijn alle mensen samen alle kleuren van de regenboog!

Rol vervolgens een stuk behang, of groot vel papier uit. Zorg dat alle leerlingen een plekje rondom het papier hebben. Geef elke leerling een kleur: als er meer kleuren dan leerlingen zijn, geef dan een (aantal) leerlingen twee kleurpotloden. Het is belangrijk dat er straks met elke kleur getekend wordt!

Vertel dus ook dat het niet belangrijk is wélke kleur je nu vast hebt, maar dat elke kleur ertoe doet en uniek is. Vertel dat jullie samen een hele grote regenboog met álle kleuren (mensen en dieren) tekenen! Jullie hebben elkaar nodig, want elke kleur heeft een even belangrijke plek.

Iedereen een eigen kleur

Zet, voordat jullie gaan tekenen, (weer) de muziek 'Alle kleuren van de regenboog' aan (zie Beeld- en digitips). Loop nu al zingend, samen met de leerlingen rondom het vel papier; terwijl jullie potloden over het papier bewegen lopen jullie tekenend en zingend achter elkaar aan. Je kunt er ook voor kiezen om de muziek niet aan te zetten, maar zelf het refrein te zingen of te neuriën (zie voor tekst Beeld- en digitips). Maak samen van het witte vel papier een regenboogdoek...!

Laat de grijze (knuffel)olifant het kunstwerk bewonderen en bekijken of en waar hij zijn eigen kleur herkent. Geef de leerlingen complimenten voor het samenwerken en samen kleuren.

Verwerking

Zoveel tinten grijs!

Geef de leerlingen een vel papier en zwart en witte verf. Laat ze (samen of alleen) ontdekken hoeveel tinten grijs er zijn door te spelen met het mengen van de verf. Laat ze hun vel helemaal vol maken met zoveel mogelijk verschillende tinten grijs! Bekijk daarna elkaars grijze kunstwerken.

Vraag daarna:

- Zijn er één of twee kunstwerken hetzelfde? Hoe komt dat?
- Hoeveel soorten of tinten grijs zijn er?

Leg vervolgens de link naar een kudde olifanten: ze zijn állemaal grijs, maar tóch is iedereen anders. Zo lijken mensen soms ook op elkaar, maar toch.. is iedereen anders!

- Hoe zou dat komen?

Filosofeer kort met de leerlingen over bovenstaande vraag. Breng tijdens het gesprek de gedachte in:

Misschien is het wel zo dat iedereen ook een andere, of eigen kleur aan de binnenkant heeft? Of dat iedereen een unieke eigenschap heeft? Zo kunnen niet alleen dieren, maar ook mensen elkaar aanvullen en helpen. Net als olifant deed in het verhaal.

- Wat is jouw unieke eigenschap, die je alleen van binnen ziet? Waarmee kan jij anderen helpen?

De laatste stap

Pak nu beide doeken (grijs en regenboog) op. Neem ze allebei in één hand en til ze hoog in de lucht. Laat ze dan allebei tegelijkertijd los, zodat ze 'in elkaar vallen' en op elkaar op de grond terecht komen.

Dag mooie doeken met al jullie kleuren. Wat zou er zonder kleur met de wereld gebeuren?

Want elke kleur is mooi en mag er zijn, dat maakt anders zijn en samen leven zo fijn.

Vouw nu beide doeken zorgvuldig op en leg ze terug in de kist, samen met het boek *Iedereen zijn eigen kleur* en (knuffel)olifant.

Herhaling

Begin een volgende les door alle kleurpotloden (de kleuren van de dieren en de huidskleuren, zie bij Kern) weer één voor één in het midden van de kring neer te leggen. Vraag aan de leerlingen of ze weten waar we naar kijken:

- Waar verwijzen de kleuren naar?
- En welk verhaal hoorde daarbij?

Lees eventueel nog een keer het prentenboek *Iedereen zijn eigen kleur* voor of laat de leerlingen het verhaal hervertellen.

Voer een kort gesprekje over dat olifant verdrietig was in het verhaal, omdat hij er niet bij hoorde. Leg, tijdens het praten, het grijze potlood apart van de andere kleuren.

Vertel:

De andere dieren lachten om olifant, om zijn kleur, om zijn uiterlijk. Terwijl hij zo graag 'grijs wilde glanzen', en zoveel meer was dan alleen die grijze kleur! Gelukkig werd hij aan het einde van het verhaal wel gezien en zag de hele jungle dat je alleen samen alle kleuren van de regenboog kunt zijn!

Pak dan de Bijbel uit de rituelenkist erbij. Leg deze plechtig tussen de kleurpotloden neer. Vertel, met je hand op het boek:

In dit oude boek, staat ook een verhaal over iemand die er niet bij hoort. Net als olifant. Alleen heet deze meneer Zacheüs: en eigenlijk is hij ook grijs, want niemand ziet hem staan. Hij valt niet op,

Iedereen zijn eigen kleur

want hij is kleiner dan alle anderen. En niemand wil ook naar hem kijken, want ze hebben een hekel aan hem, omdat hij zijn geld op een oneerlijke manier verdient. Maar... wat wil Zacheüs graag veranderen! Er is alleen niemand die het ziet. Niemand die hem hoort... Totdat... Jezus op een dag op bezoek komt in het dorp. Zacheüs heeft zichzelf verstopt, hoog in een boom, want hij heeft geen zin in grapjes of nare opmerkingen van de andere mensen. 'Kom uit die boom, Zacheüs', zei Jezus. 'Ik zie wie je bent. Ik zie wat je kan. Kom mee, dan begint vandaag je nieuwe leven.' En Zacheüs ging mee en glom van trots: zoveel kleur in zijn leven had hij nog nooit gehad! Zó bijzonder!

Zet daarna het nummer 'Zo bijzonder' (zie Beeld- en digitips) op. Dans, spring en zing samen met de leerlingen: vier de kleuren van het leven! Laat de leerlingen eventueel dansen met gekleurde sjaaltjes of lappen stof, om de kleuren van de regenboog de ruimte in te brengen.

Liedsuggesties

Jij en jij en jij en ik

Een lied van Gerard van Midden en Gerard van Amstel (zie bijlage).

Jij en jij en jij en ik
zien er anders uit.
Maar tóch, maar tóch,
we horen bij elkaar.
Ik en jij zijn samen wij.

Zeg ken jij Elmer?

Als het verhaal over 'anders zijn/mogen zijn zoals je bent' in deze les gebruikt wordt (zie bij Prentenboeken), kan dit lied daarbij gezongen.

https://www.youtube.com/watch?v=CJhGWVtGz_w

Prentenboeken

Het eiland van olifant

Leo Timmers

Querido, Amsterdam (2021)

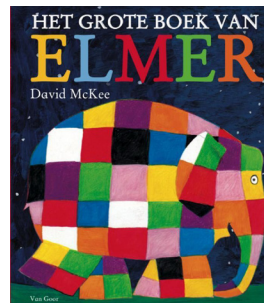
Na een storm op zee belandt Olifant op een eiland. Hij roept om hulp, en kijk, daar komt Muis al aanvaren. Olifant mag bij hem instappen, maar het bootje is veel te klein en breekt. Ook Hond en Krokodil kunnen de schipbreukelingen niet redden. Dus blijven ze allemaal op het eiland. Het wordt er heel gezellig...

Een feest van een boek over gastvrijheid en samen-zijn. Een verhaal over een kleine plek waar iedereen welkom is!

Het grote boek van Elmer

David McKee

Van Goor/Unieboek, Houten (2008)

De bekende prentenboeken van Elmer gaan over een vrolijke olifant die anders is dan de andere. In plaats van grijs heeft hij namelijk alle kleuren van de regenboog!

In deze voorleesbundel past met name het verhaal over 'anders zijn/mogen zijn zoals je bent' goed bij deze les.

Sulwe

Lupita Nyong'O, Vashti Harrison (ill.)

Rose Stories, Amsterdam (2021)

Sulwe heeft de kleur van middernacht. Ze is donkerder dan iedereen thuis en iedereen op school. Haar grootste wens is om net zo te stralen als haar moeder en zus. Een magische reis door de nachthemel opent haar ogen en verandert alles.

Iedereen zijn eigen kleur

Met dit adembenemende debuut heeft Academy Award-winnaar Lupita Nyong'o een hartverwarmend verhaal geschreven dat kinderen inspireert om hun unieke schoonheid te omarmen.

Beeld- en digitips

Alle kleuren van de regenboog (K3)

www.youtube.com/watch?v=ZRMTC9Tzj2c&ab_channel=K3

Van Afrika tot in Amerika.
Van op de Himalaya tot in de woestijn.
Van Afrika tot in Amerika
Ja, wij zijn zoveel mooier als we samen zijn.

Hand in hand! Oog in oog!
Alle kleuren van de regenboog!

Zo bijzonder (Kinderen voor kinderen)

www.youtube.com/watch?v=1rryMLY7ZIQ&ab_channel=1985Alice

Pak je spullen en ga mee omhoog.
We zijn op weg naar de regenboog .
Zo bijzonder, zo zo bijzonder!
Zoveel kleuren om ons heen.
Zo bijzonder, het is een wonder.
Al die kleuren om ons heen.

Kunst

Hersens van vingers

Bekijk met de leerlingen het schilderij 'Hersens van vingers' (zie bijlage).

Wat zie je?

Vertel dat het allemaal verschillende handen zijn die 'een denkhoofd' of 'hersenen' maken. Hier in zwart-wit, maar hoe mooi zou het zijn om allemaal gekleurde handen te hebben: allemaal verschillende handen die elkaar kunnen helpen!

Maak samen zo'n foto: beschilder met vingerverf/afwasbare (water)verf jullie eigen handen in verschillende kleuren (kan zowel in de 'kleuren van de dieren' als in de 'verschillende huidskleuren'). Vouw jullie handen in elkaar... En bekijk jullie eigen kunstwerk, geprint of op het digibord!

Extra

Voor een extra verdieping op deze les, kan je inspiratie halen uit de les *Zoveel zandkorrels, zoveel mensen*. Dit is een les voor de bovenbouw bij een scheppingsverhaal uit de islam. Veel werkvormen zijn echter gemakkelijk te vereenvoudigen voor de onderbouw. Het thema van deze les (samenleven in diversiteit, zoveel tinten zand, zoveel tinten mensen...) ligt heel dichtbij *Iedereen zijn eigen kleur*.

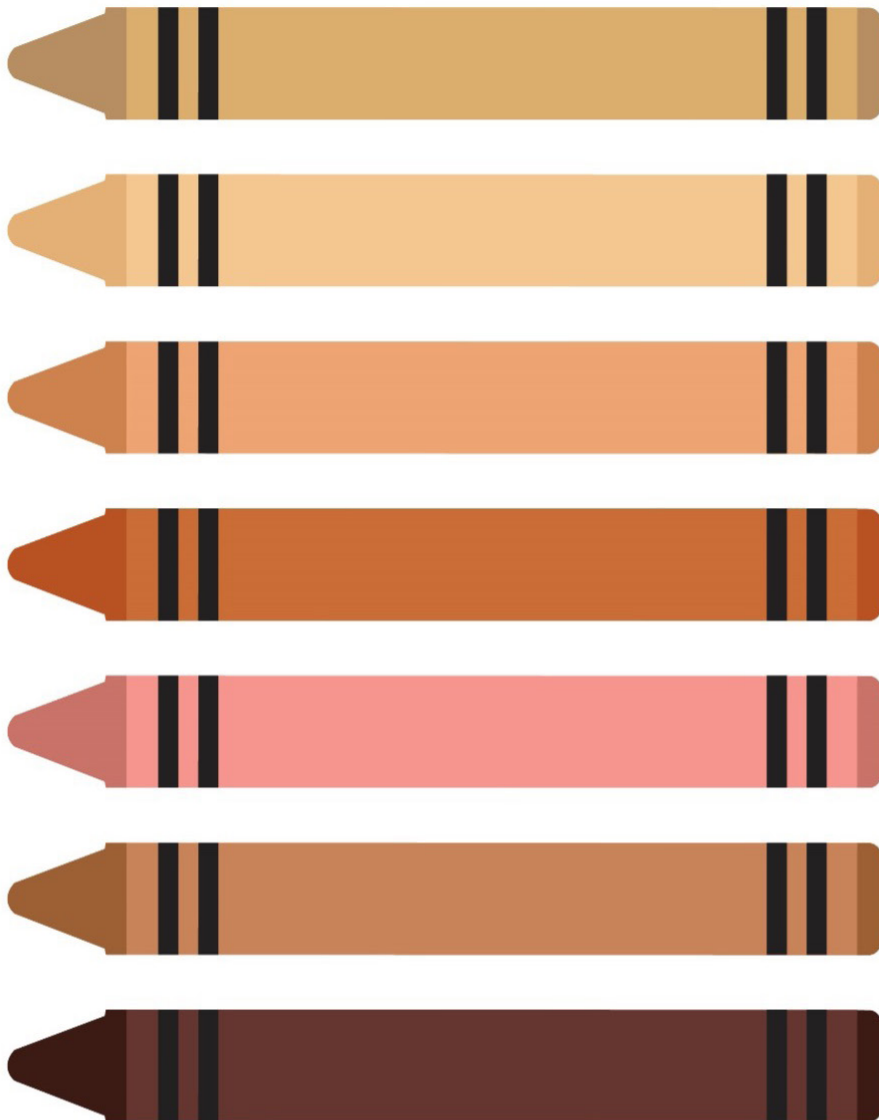
De les *Zoveel zandkorrels, zoveel mensen* uit de lessenreeks *Een schepping vol kleuren* is te vinden op Zinvoller onderwijs.

Deze les sluit ook aan bij de kerndoelen van het
Protestants vormingsonderwijs:
domein A 3, B 2 en C 1.

Iedereen een eigen kleur

Bijlage

ALL COLORS
are beautiful

Iedereen zijn eigen kleur

Bijlage

Jij en jij en jij en ik

tekst: Gerard van Midden

muziek: Gerard van Amstel

uit het muziekarchief van Trefwoord

© Kwintessens, www.kwintessens.nl en www.trefwoord.nl

Couplet

Rooi - e ha - ren. Bol - le wan - gen. Zwar - te
Stoe - re broe - ken. Kor - te rok - ken. Al - le
Lek - ker spor - ten. Boe - ken le - zen. Kei - hard

snoet of ble - ke huid. Lan - ge krul - len. Dik - ke
kleu - ren te - ge - lijk. Hier een jon - gen, daar een
schreeu - wen of juist stil. Lie - ver fiet - sen dan com -

be - nen. Jij en jij en jij en ik zien er an - ders
meis - je. Jij en jij en jij en ik: nie - mand is ge -
pu - ters. Jij en jij en jij en ik: soms een groot ver -

uit. Maar tóch, maar tóch, we
lijk.
schil.

ho - ren bij el - kaar. Ik en jij ___ zijn sa - men wij. ___

Iedereen zijn eigen kleur

Bijlage

Hersens van vingers

Canvas schilderij, moderne kunst - abstract, 60x60 cm

bron: www.bol.com

